

Høringsnotat – Supplerende høring vedr. miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark (første offentlighedsfase)

Kontor/afdeling

Center for vedvarende energi - Havvind

Dato

09-03-2023

J nr. 2022 - 22540

/ANMJ, RLA, SKE

Indledning

Energistyrelsen gennemførte i perioden fra 10. oktober til 14. november 2022 en supplerende offentlig høring (1. offentlighedsfase) om afgrænsningen af miljøvurdering af planen for Hesselø Havvindmøllepark. Borgere, myndigheder og øvrige interessenter har i perioden haft mulighed for at indsende ideer og forslag til afgrænsning af miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark.

Parrallet med den offentlige høring i Danmark har der været en høring af Sverige og Norge i henhold til reglerne i Espoo-konventionen. Dette notat sammenfatter de to høringer.

Det bemærkes, at denne supplerende høring kun omfattede havdelen af planen, idet der allerede tidligere (februar-marts 2021) har været en høring, der både omfattede land- og havdelen af planen. Sidenhen er havdelen af planen ændret, mens landdelen er uændret. Derfor henvises høringssvar om landdelen fra nærværende høring til tidligere behandling af høringssvar vedr. landdelen (s. 9 i "[Revideret udtalelse om afgrænsning af miljørapport \(SMV\) for planen for Hesselø Havvindmøllepark](#)" af 10. oktober 2022 (herefter "afgrænsningsudtalelsen"))).

Energistyrelsen modtog i alt 10 høringssvar i denne supplerende høring, samt ét samlet høringssvar fra Sverige i forbindelse med Espoo-høringen. I tabellen nedenfor gives et resumé af høringssvarene samt Energistyrelsens bemærkninger til, hvordan svarene vil blive inddraget i miljøvurderingen og dermed den afgrænsningsudtalelse, der udarbejdes.

Energistyrelsens afgrænsningsudtalelse for miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark offentliggøres sammen med nærværende notat på Energistyrelsens hjemmeside.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700

E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Høringssvar nr. og afsender	Opsummering af høringssvar	Energistyrelsens bemærkninger til høringssvar
<p>Nr. 1 – Privatperson</p>	<p>Det fremføres, at højspændingsanlægget bør omplaceres til eksempelvis Hesselø, da magnetfeltet er til skade for mennesker og dyr jf. kræftens bekæmpelses forskning Ligeledes, at det kommende solcelleanlæg på 85 hektar, i nærheden af højspændingsstationen, bør placeres på Hesselø. Hertil påpeges, at den landlige idyl forstyrres, og anmoder derfor om hensyn til eksisterende beboelser med et forsigtighedsprincip.</p> <p>Der henvises til, at forslaget om, at omfartsvejen mellem Græsted og Gilleleje skulle gå vest om Pårup er afvist jf. naturbeskyttelseslovens § 20. Derfor undres vedkommende over, at området må benyttes til opførelse af højspændingsstationen, men ikke må benyttes til skovrejsning.</p> <p>Slutteligt efterspørges muligheden for hjælp til at påklage planens skade på landsbyens idyl og herlighedsværdi.</p>	<p>Energistyrelsen henviser til, at denne supplerende høring alene har omfattet havdelen af projektet. Der har tidligere i perioden 12. februar til 19. marts 2021 været mulighed for at bidrage med forslag til landanlægget og dets forhold.</p> <p>Derfor henvises høringssvar om landdelen fra nærende høring til tidligere behandling vedr. landdelen (afgrænsningsudtalelsens s. 9).</p> <p>Der opfordres til, at bemærkninger indsendes til den kommende 2. offentlighedsfase, hvor miljørapporten for planen (både hav- og landdelen) er udarbejdet (Q1 2024).</p> <p>Efter 2. offentlighedsfase bliver der udarbejdet en sammenfattende redegørelse på baggrund af miljørapporten, der enten godkender eller afviser planen. Den sammenfattende redegørelse er en afgørelse, der kan påklages til hhv. Energiklagenævnet jf. VE-lovens § 66 og Miljø- og Fødevarerklagenævnet alt efter om klagen omhandler hav- eller landdel (se følgende link: https://naevneneshus.dk/start-din-klage). Der er en klagefristperiode på 4 uger efter afgørelsens offentliggørelse.</p>
<p>Nr. 2. – Privatperson</p>	<p>Det fremføres, at en eventuel kompensationsstation bør placeres på statens areal, Gilbjerg, fremfor at opkøbe eller ekspropriere privat ejendom.</p>	<p>Energistyrelsen henviser til, at denne supplerende høring alene har omfattet havdelen af planen. Der har tidligere i perioden 12. februar til 19. marts 2021 været</p>

	<p>Det findes ikke rimeligt, at staten gemmer "grimme ting" ved at opkøbe private arealer.</p> <p>Der stilles spørgsmålstegn ved lovligheden af statens ekspropriation,</p>	<p>mulighed for at bidrage med forslag til landanlægget og dets forhold.</p> <p>Derfor henvises høringssvar om landdelen fra nærende høring til tidligere behandling vedr. landdelen (afgrænsningsudtalelsens s. 9)</p>
Nr. 3 – Norddjurs kommune	<p>Norddjurs kommune anmoder om, at der udarbejdes to visualiseringspunkter på Anholt fra:</p> <ul style="list-style-type: none">- Totten ved Anholt fyr- Toppen af Sønderbjerg <p>Og et visualiseringspunkt i Jylland fra:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grenaa Havn	<p>Der udarbejdes i forbindelse med miljørapporten for planen af Hesselø Havvindmøllepark eksempelvisualiseringer fra en række standpunkter for at vurdere den landskabelige påvirkning. Som det fremgår af høringens vedlagte 'udkast til afgrænsningsudtalelse', (side 29), vil Energistyrelsen aftale konkrete fotostandpunkter til eksempelvisualiseringerne med Energinet. Eksemplerne vil være valgt over multiple påvirkede områder.</p> <p>Energistyrelsen tager forslagene til visualiseringspunkter til efterretning.</p>
Nr. 4 – Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	<p>Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har ingen bemærkninger til den supplerende idéhøring.</p>	<p>Ingen bemærkninger.</p>
Nr. 5 – Søfartsstyrelsen (SFS)	<p>SFS meddeler, at det skal sikres, at der ikke opstår fare for sejladsen samt lægges den frie sejlads hindringer i vejen.</p> <p>Yderligere stiller SFS krav om udarbejdelse af en risikoanalyse efter anerkendte standarder for at undersøge om etableringen og den fremtidige drift kan udføres på en sikker måde for skibsfarten. Analysen bør ifølge SFS foretages ud fra den internationale søfartsorganisations vejled-</p>	<p>Energistyrelsen vil med den ændrede placering foretage en ny sejladsrisikoanalyse.</p> <p>Som en del af de marine miljøundersøgelser for den nye placering af Hesselø Havvindmøllepark vil der blive gennemført en foreløbig HAZID-analyse for sejladssikkerhed baseret på de foreliggende oplysninger om den fremtidige havvindmøllepark.</p>

	<p>ning <i>Formal Safety Assessment, FSA</i>. Foruden en risikoanalyse vurderer SFS, at en HAZID-workshop også bør foretages.</p>	<p>En ny HAZID-workshop og en ny sejladsrisikoanalyse vil skulle gennemføres når det konkrete projekt er kendt.</p>
Nr. 6 – Miljøstyrelsen	<p>1. Miljøstyrelsen opfordrer til, at der holdes særligt fokus på en række fuglearter (især tejst, alk lomvie, ride samt trækfugle) grundet området betydning for disse arter.</p> <p>2. Miljøstyrelsen påpeger, at det store antal projekter i og omkring Danmarks farvande kan have kumulative effekter ved gradvis fortrængning af fugle. Miljøstyrelsen understreger desuden, at man skal forholde sig til de kumulative effekter på alle øvrige relevante projekter uanset projekttype og farvand.</p> <p>3. Miljøstyrelsen påpeger, at det ilandførende kabeltracé fortsat går igennem Natura 2000-område nr. 195.</p> <p>4. Miljøstyrelsen gør opmærksom på, at der skal tages højde for vandplanlægningen for berørte målsatte vandforekomster samt havstrategien.</p> <p>5. Miljøstyrelsen bemærker, at den strategiske miljøvurdering af planen skal tage højde for påvirkning af vandforekomster herunder grundvand, vandløb og søer, samt om aktiviteter på land kan påvirke tilstødende vandområder. Det bemærkes yderligere, at der skal gennemføres vurdering af, om planen vil være til hinder for opnåelse af god miljøtilstand for de relevante deskriptorer i havstrategien.</p> <p>6. Miljøstyrelsen bemærker at "Vandområdeplanerne 2021-2027" fejlagtigt er benævnt "vandplanerne" samt at</p>	<p>1. Miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark vil basere sig på foreliggende data, og vil belyse forekomsten af tejst, alk, lomvie, ride, samt øvrige relevante arter i området.</p> <p>Der er gennemført fugletællinger og tæthedsmodellering af fugle i det oprindelige område ved Hesselø i sommeren 2020.</p> <p>Energinet vil desuden lave supplerende undersøgelser af fugle i 2022/23. Resultaterne vil indgå i en vurdering af påvirkningen af fugle for det konkrete projekt.</p> <p>For det konkrete projekt vil der blive gennemført en miljøkonsekvensvurdering, der skal belyse projektets potentielle påvirkning af fugle i området.</p> <p>2. Energistyrelsen er opmærksom på de potentielle kumulative effekter, der vil blive inddraget i miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark. I den forbindelse vil alle relevante projekter blive inddraget i en vurdering</p> <p>3. Energistyrelsen er opmærksom på, at kabeltracéet går igennem Natura 2000-område nr. 195, hvilket vil blive inddraget i miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark</p>

	lov om havstrategi (LBK 1161 af 25/11/2019) fejlagtigt er benævnt ved flere misvisende benævnelser.	<p>4.+5 Miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark vil inddrage relevant miljølovgivning.</p> <p>6. Energistyrelsen tager dette til efterretning og indarbejder korrekte benævnelser i miljørapporten.</p>
Nr. 7 – Museum Nordsjælland (MN)	<p>MN fremfører, at fredede områder og værdifulde kulturmiljøer forurenes visuelt ved etablering af en havvindmøllepark. Områderne rummer naturmæssig og rekreativ værdi for både fastboende og feriegæster, der vil blive negativt påvirket.</p> <p>MN anbefaler, at der i forbindelse med visualiseringerne medtages en række navngivne fredede områder og værdifulde kulturmiljøer. MN appellerer til, at placeringen og udformningen af Hesselø Havvindmøllepark undgår visuel forurening af de nævnte områder og miljøer.</p>	<p>Der udarbejdes i forbindelse med miljørapporten for planen af Hesselø Havvindmøllepark eksempelvisualiseringer fra en række standpunkter for at vurdere den landskabelige påvirkning. Som det fremgår af høringsens vedlagte 'udkast til afgrænsningsudtalelse' (side 29), vil Energistyrelsen aftale konkrete fotostandpunkter til eksempelvisualiseringerne med Energinet. Eksemplerne vil være valgt over multiple påvirkede områder.</p> <p>Energistyrelsen tager forslag til visualiseringspunkter til efterretning, men forventer kun at lave få eksempelvisualiseringer. Der vil senere i processen i forbindelse med miljøkonsekvensrapporten for det konkrete projekt blive lavet visualiseringer.</p>
Nr. 8 – RWE	<ol style="list-style-type: none"> RWE anfører, at kumulative effekter bør inddrage samtlige påtænkte projekter, herunder både danske og svenske havvindmølleprojekter. RWE ser gerne et udfaldsrum for kumulative effekter i mellem et minimum, der inkluderer svenske havvindmølleparker og Kattegat II og et maksimum, der også inkluderer samtlige åben dør-projekter. RWE påpeger, at der i udkast til afgrænsningsudtalelse for Hesselø Havvindmøllepark fremgår, at luftbåren støj skal ske ud fra et skøn baseret på eksiste- 	<ol style="list-style-type: none"> Energistyrelsen er opmærksom på de potentielle kumulative effekter, der vil blive inddraget i miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark. I den forbindelse vil alle relevante projekter blive inddraget i en vurdering. <p>Praksis i den forbindelse er, at der i en vurdering medtages påvirkninger fra øvrige kendte planer eller programmer eller godkendte konkrete projekter. Derudover skal andre udkast og ansøgninger til planer, projekter og tilladelser nævnes i relevant omfang.</p>

	<p>rende havvindmølleparker. Dette finder RWE uhen-sigtsmæssigt, eftersom de forventer, at relevante hav-vindmølletyper for den endelige etablering endnu ikke er lanceret og færdigudviklet.</p> <p>RWE finder det yderligere uklart, hvorvidt kumulativ luftbåren støj fra andre havvindmølleparker indgår i re-degørelsen, for støjgrænser kan forventes overholdt.</p> <ol style="list-style-type: none">3. RWE anbefaler, at der udarbejdes en detaljeret konse-kvensvurdering af habitategnethed og risikoen for træ-ningseffekter for de enkelte arter (alk, lommer, ride og sule).4. RWE opfordrer til, at miljøvurderingen har et særligt fokus på afværgeforanstaltninger for fugle, flagermus og udpegningsgrundlaget for Natura-2000 områderne, der krydses.5. RWE opfordrer til, at miljøvurdering inkluderer produk-tions-, lagrings- og forbrugsanlæg for den tilknyttede havvindmøllepark. Konkret foreslås en generisk be-skrivelse og vurdering af de væsentlige miljømæssige forhold, som den endelige opstiller skal være opmærk-som på, herunder eventuelt en indikation for hvilke områder, der bør undgås.6. RWE opfordrer til, at de indsamlede miljødata er af et omfang, så de kan indgå direkte i en VVM uden behov for supplerende indsamling af data, og at data er til-gængelig inden igangsættelse af udbudsprocessen.	<ol style="list-style-type: none">2. Energistyrelsen bemærker, at det fremgår af af-grænsningsudtalelsen, at miljørapporten skal <i>i vi-dest muligt omfang inddrage nyeste oplysninger om kildestøjen fra vindmøller af den størrelse, som potentielt kan blive opstillet i en kommende Hes-selø Havvindmøllepark.</i> <p>Der bliver også foretaget en kumulativ vurdering af luftbåren støj.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Energistyrelsen har noteret sig ønsket fra RWE.4. Energistyrelsen bemærker, at miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark vil indeholde en beskrivelse af foranstaltninger, som bør tages for at undgå, forebygge og/eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet som følge af planen. Dette beskrives under de enkelte miljøemner.5. Planudkastet for Hesselø Havvindmøllepark indeholder ikke krav om etablering af PtX-anlæg eller anden anvendelse af strøm, der ikke tilføres det kollektive elnet. Miljøvurderingen af planen for Hes-selø Havvindmøllepark kommer kun til at omhandle havvindmølleparken (inkl. kabelforbindelser og landanlæg til brug for nettilslutningen i POC). Ener-gistyrelsen tager opfordringen til efterretning for de kommende udbudsparker.6. Miljøvurdering af planen baseres på eksisterende data og vil have en mere overordnet karakter. Der vil sideløbende med miljøvurderingen af planen fo-retages nye forundersøgelser af den nye marine
--	--	---

	<p>7. RWE anbefaler igangsættelse af geofysiske og geotekniske undersøgelser hurtigst muligt for at få kortlagt bund- og fiskeforhold.</p> <p>8. RWE fremhæver, at området Hesselø Havvindmøllepark tilstøder en stor sejladskorridor. I den forbindelse spørger RWE, om der i bruttoarealet er inkluderet sikkerhedszone eller om hvilken reduktion, der kan forventes i forbindelse med opførslen af sådan sikkerhedszone.</p>	<p>placering for havvindmølleparken.</p> <p>Behovet for yderligere undersøgelser vil afhænge af koncessionsvinderens konkrete projekt.</p> <p>7. Geofysiske og geotekniske undersøgelser er en del af de nye forundersøgelser, der foretages for det nye marine område parallelt med udførelsen af miljøvurderingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark.</p> <p>Energistyrelsen har den 16. december 2022 givet Energinet tilladelse til at udføre forundersøgelser på havet for den nye placering af Hesselø havvindmøllepark.</p> <p>8. Som det fremgår af udkast til afgrænsningsudtalelse for Hesselø Havvindmøllepark skal miljørapporten indeholde en vurdering af, om der er særlige dele af området udlagt til Hesselø Havvindmøllepark, hvor nærheden til sejlruiter må forventes at medføre forøget sejladsrisiko. På denne baggrund vil der blive truffet afgørelse om mulig tilskæring.</p> <p>Der vil ligeledes blive foretaget nye sejladsrisikoanalyser samt HAZID-workshops for den nye marine placering for Hesselø Havvindmøllepark.</p>
Nr. 9 – Transportministeriet	Trafikstyrelsen har indhentet bemærkninger fra NAVIAIR, der ingen bemærkninger har til placeringen af Hesselø Havvindmøllepark. NAVIAIR omtaler en aftale mellem NAVIAIR og Forsvaret, der ikke er nævnt i høringsmaterialet. Det noteres yderligere, at høringen er direkte tilsendt Forsvaret, hvorfor NAVIAIR formoder, at Forsvaret har omfattet aftalen i deres høringssvar.	Energistyrelsen har modtaget høringssvar fra Forsvaret, hvor aftalen NAVIAIR og Forsvaret ikke er nævnt. <p>Energistyrelsen er i løbende dialog med Forsvaret, hvorfor emnet vil blive vendt ved næste lejlighed.</p>

<p>Nr. 10 – Sverige, ESPOO</p>	<p>Der er flere bemærkninger, der vedrører processen frem mod etablering af Hesselø Havvindmøllepark.</p>	<p>Energistyrelsen bemærker, at indeværende plan for Hesselø Havvindmøllepark er på strategisk niveau (tilsvarende det svenske <i>SMB</i>-niveau, jf. <i>SMB</i>-direktivet). Efter udarbejdelsen af miljørapporten (SMV, "<i>SMB</i>") for Hesselø Havvindmøllepark udarbejdes en miljøkonsekvensrapport (VVM) ("<i>MKB</i>") for det konkrete projekt.</p> <p>En miljøvurdering af en plan (SMV/<i>SMB</i>) er mere overordnet end en miljøkonsekvensvurdering (VVM/<i>MKB</i>) af det konkrete projekt, netop pga. manglende kendskab til det konkrete projekt f.eks. opstillingsmønstre, specifikt møllevvalg mv.</p>
<p>Länsstyrelsen Skåne</p>	<p>Länsstyrelsen Skåne vil gerne inddrages i et ESPOO-samråd, hvis der er risiko for grænseoverskridende påvirkninger.</p> <p>Länsstyrelsen Skåne noterer, at der ikke er inkluderet <i>masshantering</i> – ressourcehåndtering. Dette gælder både i form af anvendte ressourcer og afskaffelsen heraf</p>	<p>Energistyrelsen bemærker, at sedimentspredning og spredning af miljøfremmede stoffer vil indgå i miljørapporten (SMV, "<i>SMB</i>") både ift. påvirkning af havpatte-dyr og hydrografi.</p> <p>Den endelige bortskaffelse af materialer under anlægsfasen, herunder klapning, <i>masshantering</i>, såvel som demonteringen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen af det konkrete projekt (VVM, "<i>MKB</i>").</p>
<p>Höganäs Kommun</p>	<p>Höganäs kommunstyrelse meddeler, at kommunen ikke har noget ærinde i denne sag.</p>	<p>Energistyrelsen har ingen bemærkninger.</p>

Länsstyrelsen
Västra Götaland
(VG)

Länsstyrelsen VG finder, at der er mange interesser og storskala vindprojekter i *Västerhavet* (Kattegat). Af samme årsag, mener Länsstyrelsen VG, at alle etableringer i Kattegat skal ses i et helhedsperspektiv i området, hvor grænseoverskridende kumulative virkninger må afdækkes. Det gælder biologiske faktorer i havet og på land, natura 2000-påvirkninger, støjpåvirkninger og spredning af invasive arter og påvirkningen af landskabsoplevelsen.

Det anføres yderligere, at det primært er Halland og Skåne, der berøres af Hesselø Havvindmøllepark. De nærmeste havvindmølleparker for Västra Götaland er beliggende i Skagerrak, *Poseidon*, *Mareld* og *West Wind*. Disse forventes ikke at påvirke naturmiljøer i Västra Götaland, men der opfordres til at kontakte Länsstyrelsen Halland og Länsstyrelsen Skåne.

Länsstyrelsen VG gør opmærksom på, at vidensniveauet for lang- og kortsigtede miljøeffekter i Kattegat skal forbedres. Med udgangspunkt i de planlagte havvindmølleparker i både dansk og svensk farvand, mener VG Länsstyrelsen, at der er behov for et koordineret kontrolprogram for relevante aspekter for påvirkning af fisk, marsvin, fugle, flagermus og påvirkning fra invasive arter mv. Kontrollen bør udformes mellem operatører, myndigheder og centraladministrationer på tværs af landegrænser.

Der kan være effekter af afværgeforanstaltninger mellem Sverige og Danmark, hvorfor Länsstyrelsen VG gerne vil følge med i projektets gang. Länsstyrelsen VG bedømmer, at de fortsat har behov for at medvirke i miljøkonsekvensvurderingen.

Energistyrelsen noterer sig Länsstyrelsen VG ønske om en koordineret indsats for operatører og myndigheder angående lang- og kortsigtede miljøeffekter.

Miljørapporten af planen for Hesselø Havvindmøllepark vil indeholde generelle påvirkninger af en havvindmøllepark på baggrund af de nuværende kendte forhold. Det gælder biologisk mangfoldighed, flora og fauna (marine dyr, havpattedyr, fugle og flagermus) på land og vand, generel støjpåvirkning og visuel påvirkning, herunder forstyrrelsen af landskabsoplevelsen. Der vil yderligere pågå en vurdering af de kumulative effekter ud fra de nuværende kendte planer og projekter.

Miljørapporten skal i forhold til aktuel miljøstatus og eksisterende miljøforhold (afsnit 5.3) og vurderingen af indvirkningerne på miljøet (afsnit 5.5) inddrage relevante miljøbeskyttelsesmål og beskyttelsesforpligtelser fastsat internationalt, nationalt eller lokalt og beskrive, hvordan planen tager hensyn til disse. Herunder Habitatdirektivet med nationale Natura-2000 planer og særlig beskyttelse af arter (bilag IV), fuglebeskyttelsesdirektivet og vandrammedirektivet.

Energistyrelsen bemærker dernæst, at kumulative påvirkninger vil blive afdækket i miljørapporten for Hesselø Havvindmøllepark.

Energistyrelsen vil fortsat inddrage Sverige og svenske interessenter i udviklingen af planen for Hesselø Havvindmøllepark, og det efterfølgende endelige projekt.

Statens Geotekniska Institut (SGI)

SGI anfører, at de geotekniske undersøgelser skal foretages i det tidlige stadie, mht. sedimenttransport og -erosion, turbiditet og eventuelle forurenede sediment. Hertil gør SGI opmærksom på, at det er vigtigt at undersøge forureningssituationen i dybden, især hvis man støder på fin-kornede sediment, da selv dybere sediment kan blive uklare under anlægsarbejdet.

SGI anfører også, at miljøbelastningen af havvindmølleparkens driftsfase skal undersøges, eftersom der kan forekomme lækage af metaller til overfladevand og sediment. Selvom der ikke vurderes at være nogen potentielle miljørisici, bør dette afklares i miljøkonsekvensrapporten.

Grænseoverskridende konsekvenser, baseret på aktuelle data, bør indgå i miljøkonsekvensrapporten, og her mener SGI, at svensk medvirken er passende i den videre proces.

Energistyrelsen bemærker, at sedimentspredning og spredning af miljøfremmede stoffer vil indgå i miljørapporten både ift. påvirkning af havpattedyr og hydrografi.

Miljørapporten skal indeholde en overordnet redegørelse for eksisterende geologiske, geomorfologiske, kystmorfologiske og hydrologiske forhold i området herunder vandkvalitet.

Den endelige bortskaffelse af materialer under anlægsfasen, herunder klappning, såvel som demonteringen vil indgå i miljøkonsekvensvurderingen af det konkrete projekt (VVM, "MKB").

Energistyrelsen vil fortsat inddrage Sverige og svenske interessenter i udviklingen af planen, og det efterfølgende projekt.

Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)

SGU vurderer, at på trods af den sydlige placering for Hesselø Havvindmøllepark, er der potentielt fortsat grænseoverskridende miljømæssige effekter. SGU henviser til tidligere høringssvar af 16. marts 2021.

Af tidligere høringssvar fremgår det, at mulige indgreb i havbunden, sedimentspredning, påvirkninger af Natura-2000 områder bør belyses i både miljøkonsekvensrapporten og tidligere undersøgelser. Herunder de kumulative påvirkninger af både danske og svenske påvirkninger.

Energistyrelsen henviser til den indledende bemærkning for den svenske Espoo-høring ang. strategisk niveau.

Miljørapporten af planen for Hesselø Havvindmøllepark vil indeholde en vurdering af generelle påvirkninger af en havvindmøllepark på baggrund af de nuværende kendte forhold. Det gælder biologisk mangfoldighed, flora og fauna (marine dyr, havpattedyr, fugle og flagermus) på land og vand, en væsentlighedsvurdering ift. Natura 2000-områder, generel støjpåvirkning

	<p>og visuel påvirkning, herunder forstyrrelsen af landskabsoplevelsen. Der vil yderligere pågå en vurdering af de kumulative effekter ud fra de nuværende kendte planer og projekter for området – både danske og svenske.</p>
<p>Swedish Pelagic Federation</p> <p>SPF vurderer, at havvindmølleparken potentielt kan have negative effekter og konsekvenser for fiskebestande og for svenske erhvervsfiskere igennem undervandsstøj, vibrationer, skiftende strømme og elektromagnetiske felter omkring kabler. Aktuel viden om disse faktorer og deres indvirkning på miljøet og fiskearter, der lever der, er en mangel i planen for Hesselø Havvindmøllepark. SPF anser det derfor for væsentligt, at disse faktorer, og deres kumulative virkninger på fiskebestande og undervandsfauna, vil blive nøje undersøgt i den kommende miljøkonsekvensrapport.</p> <p>SPF finder det kritisabelt at anlægge havvindmølleparken nær Hesselø, eftersom der er risiko for, at det pelagiske fiskeri umuliggøres. En analyse af havvindmølleparkernes kombinerede effekter på økosystemer og kommercielt fiskeri er påkrævet, under hensyntagen til beskyttede områder og dets fiskeriregler.</p> <p>Mulige grænseoverskridende effekter og miljømæssige konsekvenser bør ligeledes indgå i miljøkonsekvensrapporten.</p> <p>Afslutningsvis anfører SPF, at Sverige bør deltage i den fortsatte proces. Det er vigtigt, at de kumulative virkninger på kort og lang sigt, samt andre planlagte havvindmølle-</p>	<p>Energistyrelsen henviser til den indledende bemærkning for den svenske Espoo-høring ang. strategisk niveau.</p> <p>Energistyrelsen bemærker, at miljørapporten skal redegøre for den overordnede fiskeressource i området, f.eks. i forhold til ressourcens tilstand og vigtighed, og områdets generelle betydning for fisk (biologisk set) og fiskeriet.</p> <p>Som det fremgår af afgrænsningsudtalelsen, vil en vurdering af potentielle påvirkninger af fiskeriet behandles på et overordnet niveau i miljørapporten, idet påvirkningerne vil være afhængige af den konkrete placering og udformning af havvindmølleparken. Vurderingen skal tage udgangspunkt i erfaringer fra lignende projekter. Vurderingen skal ikke omfatte værdien af de materielle goder og den potentielle påvirkning heraf såsom estimer af værdien af tabt fangst fra en kommende havvindmøllepark, da økonomiske forhold af denne karakter ikke skal indgå i en miljøvurdering.</p>

	<p>parker i Kattegat, indgår i miljøkonsekvensrapporten. Rapporten bør beskrive de forventede effekter på fiskebestande og fiskeri undervejs i anlægs-, drifts- og nedlukningsfasen. For så vidt angår driften af fiskeriet, mener SPF, at en referenceperiode på mindst 10-15 år anvendes.</p>	
Trafikverket	<p>Trafikverket opfatter, at udviklingen af havvindmølleparker i Kattegat skal ske med hensyn for havtrafikken. Derfor ønsker Trafikverket, at havtrafikken tages med i det videre arbejde for planen for Hesselø Havvindmøllepark.</p>	<p>Energistyrelsen bemærker, at der i planen for Hesselø Havvindmøllepark pågår en tæt dialog med Søfartsstyrelsen ang. sejlruiter og skibstrafikken.</p> <p>Miljørapporten for Hesselø Havvindmøllepark vil indeholde en kort vurdering af påvirkningen af sejlads- og sejladsikkerhedsforholdene for området.</p>
Sveriges Meteorologiska och Hydrologiska Institut (SMHI)	<p>SMHI gør opmærksom på, at selvom påvirkningen af hver enkelt havvindmøllepark i Kattegat kan betragtes som lille, kan den kombinerede effekt på havmiljøet være betydelig. Der bør derfor foretages en vurdering af den samlede påvirkning af havmiljøet, for danske og svenske havvindmøller. Hertil med fokus på søfartssikkerhed og havpattedyr.</p> <p>SMHI understreger, at konteksten for havvindmølleparker også ændrer sammenblandingen i overfladelaget på havet, hvilket kan påvirke den 'biologiske produktion' nær havoverfladen.</p>	<p>Kumulativ påvirkning af havmiljøet vil indgå i miljørapporten af planen for Hesselø Havvindmøllepark jf. afgrænsningsudtalelsen (s. 10), herunder både danske og svenske havvindmølleparker.</p> <p>Energistyrelsen orienterer yderligere, at miljørapporten vil beskrive overordnede forhold for sejladsikkerhed og havpattedyr. Energistyrelsen bemærker, at miljørapporten skal indeholde en overordnet vurdering af, om der i forbindelse med anlægs- eller driftsfasen af Hesselø Havvindmøllepark kan forventes påvirkninger af områdets havbund, vandkvalitet, strømforhold og sedimentaflejningsforhold</p>
BirdLife Sverige (BL Sverige)	<p>BL Sverige meddeler, at Kattegat udgør en vigtig trækroute, og et velkendt fouragerings- og overvintringsområde for havfugle med redepladser i hele Norden, herunder også Sverige. BL Sverige finder derfor, at der skal tages udgangspunkt i hvilke bestande, der forefindes i området</p>	<p>Energistyrelsen henviser til den indledende bemærkning for den svenske Espoo-høring ang. strategisk niveau. Miljørapporten for Hesselø Havvindmøllepark vil indeholde generelle påvirkninger af en havvindmøllepark på baggrund af de nuværende kendte forhold. Det</p>

	<p>samt hvilke der kan forventes at dukke op. Dette bør belyses på tværs af årstider. BL Sverige anfører yderligere, at påvirkningen på habitater bør inddrages, særligt med sigte for den øgede skibstrafik. Derudover bør miljøkonsekvensrapporten indeholde radarundersøgelser for forventet kollisionsstatistik for trækfugle.</p> <p>BL Sverige fremfører, at kumulative påvirkninger af både flere havvindmølleparker og skibstrafik bør belyses i miljøvurderingen.</p>	<p>gælder biologisk mangfoldighed, flora og fauna (marine dyr, havpattedyr, fugle og flagermus) på land og vand.</p> <p>Der vil yderligere pågå en vurdering af de kumulative effekter ud fra de nuværende kendte planer og projekter for området – både danske og svenske.</p>
Helsingborgs Stad	<p>Helsingborgs Stad anfører, at det er vigtigt at Sverige fortsat medvirker i udarbejdelsen af miljøkonsekvensrapporten. Det skyldes, at Sverige og Danmark har igangværende havvindmølleprojekter, og havvindmølleparkerne skal sameksistere således at miljøkonsekvenserne begrænses mest muligt.</p> <p>Helsingborg Stad anfører ydermere, at området i Kattegat er et hot spot, og en vigtig spredningskorridor for havbundsdyr.</p> <p>Helsingborg Stad fremsætter vigtigheden af dialog, således at de forskellige planlagte havvindmølleparker ikke placeres i det samme marine habitat på åbent hav.</p> <p>Miljøkonsekvensrapporten bør se på bundfauna, gydefisk og fouragerende områder for fisk, havfugle, havpattedyr samt trækfugle.</p>	<p>Energistyrelsen vil fortsat inddrage Sverige og svenske interessenter i udviklingen af planen, og det efterfølgende projekt.</p> <p>Miljørapporten for Hesselø Havvindmøllepark vil indeholde beskrivelser og vurderinger af påvirkningen på eksisterende af marin flora, fauna, havpattedyr og fuglebestande.</p>